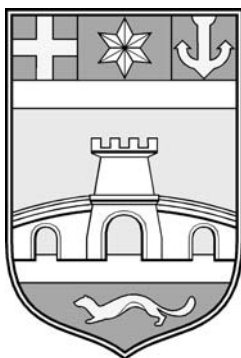

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O
PRIPREMAMA ZA PROLJETNU
SJETVU NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije*
- *HGK Županijska komora Osijek*

Osijek, veljače 2014.

INFORMACIJA O PRIPREMAMA ZA PROLJETNU SJETVU NA PODRUČJU OSJEČKO- BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

Osnovni zadatak suvremene poljoprivredne proizvodnje je postizanje visokih i kvalitetnih prinosa gajenih biljaka. Time, s jedne strane, poljoprivredni proizvođač ostvaruje rentabilnu proizvodnju i dobar dohodak, a s druge strane to pridonosi povećanju ukupnog fonda hrane koja sve više postaje strategijska sirovina današnjeg svijeta.

Područje Osječko-baranjske županije predstavlja jedno od najintenzivnijih područja biljne poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj. Prema podacima iz publikacije (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine) Republika Hrvatska ima 1.216.000 ha poljoprivrednih površina, a Osječko-baranjska županija 212.013 ha poljoprivrednih površina.

Uvidom u podatke o strukturi poljoprivrednog zemljišta s cjelokupnog područja Osječko-baranjske županije objavljenih u statističkom izvješću Ureda za statistiku (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine, str. 24), razvidno je kako je ukupna poljoprivredna površina Osječko-baranjske županije 212.013 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	201.705 ha
Voćnjaka	3.564 ha
Vinograda	2.083 ha
Livada	2.641 ha
Pašnjaka	2.020 ha.

Od 212.013 hektara poljoprivrednih površina u Osječko-baranjskoj županiji u privatnom vlasništvu nalazi se 141.440 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	133.208 ha
Voćnjaka	3.177 ha
Vinograda	675 ha
Livada	2.617 ha
Pašnjaka	1.763 ha.

1. PREGLED PLANA SJETVE PO KULTURAMA

Sjetva pripada među najvažnije agrotehničke mjere u biljnoj proizvodnji. Greške koje se naprave u sjetvi su nenadoknadive i kasnije se ne mogu ispraviti. Prilikom sjetve treba obratiti pozornost na izbor sorte, kvalitetu sjemena, vrijeme, način i dubinu sjetve, količinu sjemena za sjetvu i sklop.

Na poljima Osječko-baranjske županije procjenjuje se da će se proljetna sjetva obaviti na 134.700 ha.

S obzirom na dosadašnju strukturu proljetne sjetve u Osječko-baranjskoj županiji i prema uvjetima koji trenutno vladaju na tržištu planira se sjetva merkantilnog kukuruza na 78.200 ha ili 58,1%, suncokreta na 15.000 ha ili 11,1%, šećerne repe 12.000 ha ili 8,9%, soje na 16.000 ha ili 11,9%, sjemenskog kukuruza na 5.000 ha ili 3,7%, jare žitarice 3.000 ha ili 2,2%, povrća na 3.000 ha ili 2,2%.

U tablici 1. prikazana je procjena strukture proljetne sjetve po kulturama na poljima Osječko-baranjske županije u 2014. godini.

Tablica 1. Procjena strukture proljetne sjetve po kulturama u 2014. godini

Kultura	Plan sjetve (ha)	% u sjetvi
Kukuruz merkantilni	78.200	58,1
Kukuruz sjemenski	5.000	3,7
Šećerna repa	12.000	8,9
Soja	16.000	11,9
Suncokret	15.000	11,1
Jare žitarice	3.000	2,2
Povrće	3.000	2,2
Ostale kulture	2.000	1,5
Krmno bilje novo	500	0,4
UKUPNO	134.700	100

Izvor podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

2. OČEKIVANA PROIZVODNJA NAJZASTUPLJENIJIH USJEVA U PROLJETNOJ SJETVI 2014. GODINE U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

S obzirom na površine koje se planiraju zasijati u proljetnoj sjetvi 2014. godine na području Osječko-baranjske županije, može se očekivati sljedeća proizvodnja važnijih kultura pod pretpostavkom da će sljedeća vegetativna godina biti klimatski prosječna, uz primjenu potrebnih agrotehničkih mjera.

Tablica 2. Očekivana proizvodnja najzastupljenijih usjeva u proljetnoj sjetvi 2014. godine

Kultura	Zasijane površine (ha)	Prosiečni prinos (t/ha)	Ukupno (t)
Kukuruz merkantilni	78.200	8,5	664.700
Šećerna repa	12.000	50,0	600.000
Suncokret	15.000	2,8	42.000
Soja	16.000	3,0	48.000

Izvor podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Uz planirani prinos od 8,5 t/ha planira se proizvesti 664.700 tona kukuruza. Osim kukuruza koji je najviše zastupljen, planira se proizvesti 600.000 tona šećerne repe, 42.000 tona suncokreta i 48.000 tona soje.

3. MATERIJALNE PRETPOSTAVKE ZA REALIZACIJU PROLJETNE SJETVE

3.1. Tržište sjemena

Proizvođači i dorađivači sjemena s našeg područja i drugih dijelova Republike Hrvatske, kao i uvoznici za potrebe domaćeg tržišta osigurali su dovoljne količine sortnog sjemena kukuruza (Pioneer, BC, OSSK, KWS), jarog ječma, zob, soje, suncokreta, šećerne repe, djetelinsko-travnih smjesa, lucerne, te sjemena povrća.

Kao ilustraciju kretanja cijena sjemenske robe donosimo cjenik Poljoprivrednog instituta Osijek, kao najvećeg dorađivača i kreatora sortnog sjemena u Županiji (tablica 3. i 4.).

Tablica 3. Cijene sjemenske robe Poljoprivrednog instituta Osijek (Cijena u kunama s PDV-om)

Sjeme	Količina	Cijena
Sjeme soje	1 kg	7,30kn
Sjeme jarog graška	1 kg	6,50 kn
Sjeme lucerne	1 kg	50,00 kn
Jari ječam	1 kg	3,40 kn
Suncokret	pakovanje	450,00 kn

Izvor podataka: Poljoprivredni institut Osijek

Obrada podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Tablica 4. Cjenik OS hibrida kukuruza (Cijena u kunama s PDV-a)

Cjenovna grupa	FAO grupa	HIBRID	Predprodajna akcija	Cijena (kuna)
PAKIRANJE OD 25 000 ZRNA				
I.	300	OS398+Sonido(novo)	TRETMAN SJEMENA INSEKTICIDOM GRATIS	320,00
	400	OSSK403+Sonido(novo)		
	600	OSSK665+Sonido		
	300	OD 378+Force		
	400	Drava 404 +Force		
	500	OSSK 515 + Force		
	600	OSSK 617 +Force		
II.	200	OS 2983		280,00
	400	OS 430		
III.	400	OSSK 444		260,00
PAKIRANJE OD 40 000 ZRNA				
I.	400	OS 499	5 000 ZRNA GRATIS	440,00
	500	OSSK 596		
III.	500	OSSK 552		360,00

Izvor podataka: Poljoprivredni institut Osijek

Obrada podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Sjetvom deklariranog sjemena postižu se veći prinosi i sprječava se širenje bolesti.

3.2. Tržište mineralnim gnojivom

U Tvornici gnojiva "Petrokemija" d.d. Kutina proizvodnja se odvija predviđenim tijekom te će "Petrokemija" d.d. Kutina osigurati dovoljnu količinu mineralnih gnojiva za proljetnu sjetvu i prihranu jesenskih kultura.

Radi kretanja cijena mineralnih gnojiva na tržištu i ulaska Republike Hrvatske u EU te smanjenja potražnje mineralnih gnojiva na domaćem tržištu, došlo je do smanjenja cijene mineralnih gnojiva. Cijene mineralnih gnojiva za proljetnu sjetvu 2014. godinu, u odnosu na proljetnu sjetvu 2013. godinu smanjene su od 10 do 18%.

Novi cjenik primjenjuje se od 18. rujna 2013. godine.

U tablici 5. prikazane su cijene mineralnih gnojiva u "Petrokemiji" d.d. na dan 15. veljače 2014. godine.

Tablica 5. Cjenik mineralnih gnojiva

Asortiman	Proizvođačka cijena	PDV 25%	Prodajna cijena kn/t	Smanjenje u odnosu na proljeće 2013.
UREA 46 % N	3.108,57	777,14	3.885,71	12,0%
KAN N 27% +4,8 % MgO	2.017,88	504,47	2.522,35	12,0%
UAN 30% tekući	2.086,41	521,30	2.608,01	10,0%
NPK GNOJIVA				
13 -10 - 12 + 4 MgO	2.356,63	589,16	2.954,79	15,0%
15 - 15 - 15	3.018,47	754,62	3.733,09	13,0%
7 -14 - 21 (SO ₃)	3.565,27	891,32	4.456,59	11,0%
7 - 20 - 30	3.557,81	889,45	4.447,26	18,0%
20 - 10 - 10	2.786,40	696,60	3.483,00	12,0%
5 - 15 - 30	3.090,37	772,59	3.862,96	18,0%
5 - 15 - 30 s mikrohranivima(bor)	3.146,85	786,71	3.933,56	18,0%

Izvor podataka: Petrokemija d.d. Kutina

Obrada podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

4. UVJETI UGOVARANJA PROIZVODNJE RATARSKIH KULTURA

4.1. Jari pivarski ječam

Slavonija slad d.o.o. Nova Gradiška jedina je tvrtka u Republici Hrvatskoj koja proizvodi pivarski slad te za potrebe jednogodišnje proizvodnje s domaćim proizvođačima ugovara proizvodnju pivarskog ječma. U 2014. godini ugovorila je proizvodnju pivarskog ječma na 2.500 ha.

Slavonija slad d.o.o. kreditira beskamatno kvalitetno deklarirano sjeme najboljih pivarskih sorti (2,8 kn/kg + PDV), te zaštitna sredstva, dok kamata za kreditiranje mineralnih gnojiva iznosi 1% mjesečno.

Otkupna cijena jarog pivarskog ječma prema ugovoru za 2014. godinu bazira se na ovogodišnjoj cijeni pšenice prema TISUP-u, uvećanoj za 20% i PDV, za ječam koji odgovara međunarodnim normama kvalitete. Troškovi prijevoza do silosa u Novoj Gradišci iznose 80 kn/t.

4.2. Šećerna repa

Na području Osječko-baranjske županije sjetvu šećerne repe ugovaraju sve tri hrvatske šećerane, te se ona prosječno sije na 12.000 ha.

S obzirom da domaće šećerane od 1. srpnja 2013. godine imaju tzv. proizvodne kvote, odnosno da im je propisana količina šećera koje smiju stavljati na jedinstveno europsko tržište, Tvornica šećera Osijek d.o.o. planira ugovoriti proizvodnju šećerne repe na 8.500 ha, što bi joj trebalo osigurati oko 450.000 tona šećerne repe za preradu. Od ukupno 8.500 ha šećerne repe za sjetvu u Republici Hrvatskoj tvornica planira ugovoriti 6.500 ha, a u Mađarskoj i Republici Srbiji preostalih 2.000 ha. S obzirom da su prošle godine bile relativno niske cijene žitarica i uljarica, ove godine pojačan je interes za sjetvom šećerne repe koja se pokazala kao najdohodovnjija kultura. Osobito veliki interes je kod obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te je za ovu godinu ugovaranje praktički završeno.

Otkupna cijena korijena šećerne repe će pratiti cijene u okruženju, a poljoprivrednim proizvođačima koji ugovore proizvodnju Tvornica osigurava sjeme šećerne repe, mineralna gnojiva i zaštitna sredstva.

4.3. Suncokret

Tvornica ulja Čepin d.o.o. planira ovog proljeća ugovoriti sjetvu suncokreta na što više površina te očekuje da će ugovoriti proizvodnju na 12.000 do 15.000 ha.

Proizvodnju suncokreta će kreditirati s 3.500,00 kn/ha (bez PDV-a). Bez kamata će kreditirati sjeme i sredstva za zaštitu, a kamate na mineralno gnojivo ovisit će o dogovoru s Petrokemijom d.o.o. Kutina. Suncokret će se otkupljivati po tržišnim uvjetima koji budu u vrijeme žetve.

4.4. Soja

Na području Osječko-baranjske županije proizvodnju zrna soje uglavnom ugovara Agrokor d.d. Zagreb koji ima već razgranatu mrežu proizvođača s kojima ima dugogodišnju suradnju, a kreditirat će proizvođače s kojima ugovori proizvodnju s 3.500,00 kn/ha (bez PDV-a).

Proizvodnju soje će ugovarati i Žito d.o.o., Granolio d.d., Osatina grupa d.o.o. i Fermopromet d.o.o. Granolio d.d. će repromaterijal za ugovorenu sjetvu soje (sjeme, mineralno gnojivo, zaštitna sredstva) kreditirati sa 4.500,00 kn/ha. Otkupna cijena bit će tržišna u vrijeme žetve, a površine za ugovaranje sjetve soje nisu ograničene.

5. ZAKLJUČAK

U Osječko-baranjskoj županiji proljetna sjetva obaviti će se na 134.700 ha, što je nešto više nego u proljetnoj sjetvi 2013. godine kada je zasijano 126.600 ha. S obzirom da je u jesen 2013. ozimim kulturama zasijano 67.000 ha, što je za 8.500 ha manje nego prethodne godine te površine će se zasijati u proljetnoj sjetvi. Tako će se unatoč niskim otkupnim cijenama proljetnih kultura u 2013. godini, površine pod kukuruzom i suncokretom povećati, dok će površine pod šećernom repom i sojom ostati na razini prethodne godine.

U odnosu na proljetnu sjetvu 2013. godine došlo je do smanjenja cijena mineralnih gnojiva od 10 do 18%, cijene sjemena su niže za oko 5%, dok su zaštitna sredstva i gorivo na razini prošle godine. To smanjenje cijena samo će neznatno pomoći poljoprivrednim proizvođačima, s obzirom da su otkupne cijene svih kultura u 2013. godini bile niske te su proizvođači jedva pokrili troškove proizvodnje.

Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, temeljem podnesenog Jedinственog zahtjeva za izravna plaćanja u 2013. godini, a sukladno Pravilniku o primjeni Zakona o trošarinama što se odnosi na plinsko ulje obojeno plavom bojom za namjene u poljoprivredi, ribolovu i akvakulturi ("Narodne novine" broj 156/13.), krajem siječnja 2014. godine odobrila je poljoprivrednim gospodarstvima pravo na potrošnju plavog dizela te ovogodišnju kvotu na karticama za plavi dizel poljoprivredni proizvođači mogu iskoristiti do 31.12.2014. Također, temeljem Pravilnika o izravnim plaćanjima i IAKS mjerama ruralnog razvoja ("Narodne novine" broj 145/12. i 29/13.) Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju početkom veljače 2014. godine isplatila je 1.010.784.505,91 kuna izravnih plaćanja poljoprivrednim proizvođačima što čini 42% ukupno predviđenih sredstava. Nakon isplate prvog dijela potpore, svi poljoprivredni proizvođači mogu putem AGRONET-a preuzeti informaciju o odobrenim sredstvima, koliko je sredstava isplaćeno u prvom dijelu i kolika će biti isplata u drugom dijelu. Drugi dio isplate izravnih plaćanja (58%) Agencija će obaviti do kraja lipnja 2014. godine te će ukupno biti isplaćeno 2.445.091.593,00 kuna.

Prema bilanci poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj vidljivo je da Republika Hrvatska u većem dijelu poljoprivredne proizvodnje ima manjak poljoprivrednih proizvoda (osim pšenice i kukuruza), što utječe na veliki uvoz poljoprivrednih proizvoda. S obzirom na potrebe prehrambene i mesne industrije potrebno je izvršiti korekciju sjetvenih površina, više sijati kulture za potrebe navedenih industrija, jer se tek preradom poljoprivrednih proizvoda stvara njihova dodana vrijednost te osigurava gospodarski rast.